

TASQUES DE L'EAP LLEVANT I PROPOSTES DE MILLORA

EAP LLEVANT

L'Equip d'Orientació Educativa i Psicopedagògica d'Atenció Primerenca Llevant (EAP Llevant) depèn de la Conselleria d'Educació i Universitat i, per tant, es tracta d'un servei públic, totalment gratuït. Està format per sis professionals, quatre de l'especialitat d'Orientació Educativa (un dels quals està a mitja jornada), un de l'especialitat de Mestre d'Audició i Llenguatge i un de l'especialitat de Mestre de Pedagogia Terapèutica.

La nostra seu es troba a la primera planta del CEPA LLEVANT de Manacor,

l'antic edifici de l'IES Na Camel·la, però som un equip comarcal que atén 10 escoles municipals com a preferents, i contempla una atenció puntual a dues escoles autoritzades i a 26 escoles privades dels municipis de Vilafranca, San Joan, Petra, Ariany, Manacor, Sant Llorenç, Son Servera, Artà i Capdepera.

La nostra tasca es divideix en tres grans blocs. Dins el primer bloc ens centram en oferir **assessorament psicopedagògic** als centres d'Educació Infantil de 1r cicle (0 a 3 anys); dins el segon, ens dedicam a l'acompanyament a les famílies i infants que passen per alguna dificultat

i tenim la tasca primordial de donar **suport als infants amb necessitats específiques de suport educatiu, a les seves mestres i a les seves famílies**. I dins el tercer bloc feim feina **dins l'àmbit municipal** a partir de la coordinació amb els Serveis Educatius, Socials Municipals i Sanitaris de la nostra zona. A més, atem les demandes que ens fan des d'aquests serveis en relació als **infants no escolaritzats, o als infants escolaritzats a centres privats o guarderies privades**.

A continuació anirem explicant la nostra tasca dins cada un d'aquests àmbits:



I. ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC DINS LES ESCOLES MUNICIPALS

Els orientadors educatius i el professorat de suport (PT i AL) atenem un dia a la setmana les escoles municipals per a treballar conjuntament amb els seus equips educatius per tal de fer de l'escola un espai i un ambient d'inclusió i d'atenció a la diversitat.

Normalment feim observacions dins les aules i en el pati, i organitzam reunions amb les tutores en què parlem de cada un dels infants, tant del seu nivell de desenvolupament cognitiu, motriu i del llenguatge com del seu estat emocional i relacional dins el grup. D'aquestes trobades en deim **rodes de tutors**.

Després d'una roda de tutors plantejam conjuntament, a partir de les necessitats detectades, intervencions tant a nivell individual amb l'infant que ens preocupa i la seva família, - com a nivell grupal en relació a introduir canvis a nivell metodològic dins l'aula, quant a materials, espais que oferim als infants i, sobre tot, en la reflexió sobre l'**ACTITUD**

que han de tenir els adults que estan dins l'aula amb el grup d'infants.

Parlam sobre tot de que els **ADULTS** hem de tenir **PRESENCIA**, no només cal estar present, sinó que els infants necessiten percebre que estan al costat d'un adult totalment **DISPONIBLE**, un adult que **ACOMPANYA** amb la mirada, amb els gestos suaus durant les **RUTINES**. Un adult que no interfereix en el joc ni en les relacions entre els infants, sinó que **RESPECTA** el moment evolutiu de cada infant, el seu **RITME** i que posa al seu voltant unes **NORMES CLARES I ESTABLES**, un **ENTORN ORDENAT** i previsible que dona **SEGURETAT** i **BENESTAR** a l'infant.

Per això feim una reflexió amb les educadores de la importància de poder disposar de **TEMPS** per fer aquest acompanyament i no centrar-se només en emplenar les agendes per a les famílies i fer moltes activitats didàctiques que, a vegades, no respecten el ritme dels nins i nines ni parteixen dels seus interessos.

Intentam de manera conjunta:

- Veure els **INFANTS** com a persones **ACTIVES** i **PROTAGONISTES** dels seus aprenentatges.
- Organitzar espais dins les escoles que els donin **SEGURETAT** i, a la vegada, **CONVIDIN** al coneixement i a l'exploració.
- Organitzar els centres de forma que transmetin un **AMBIENT DE COMUNITAT**, de **VIDA QUOTIDIANA**, on les famílies se sentin confiades i se'ls ofereixin **ESPAIS DE TROBADA**, **ACOLLIDA** i **BENESTAR**.
- Proposar períodes d'adaptació individualitzats, segons les necessitats dels infants i famílies.

Puntualment dins les escoles municipals també podem oferir als equips educatius i a famílies xerrades sobre els temes de criança que més ens preocupen a tots, com poden ser la sobreprotecció, l'ús de les pantalles i la necessitat de tenir presents les normes i límits necessaris dins la vida diària amb els infants.

II. ATENCIÓ ALS INFANTS I A LES SEVES FAMÍLIES DINS LES ESCOLETES

Des del nostre Equip sabem que el que importa per ajudar l'infant, les mestres i les famílies és començar a **ATENDRE** l'infant el més aviat possible. Els infants ens parlen amb el seu joc, amb la seva mirada, amb la seva manera d'estar dins el grup.

Ajudam els mestres i les famílies a posar una mirada atenta en aquestes manifestacions: què és el que li fa falta a aquest infant que no es desenvolupa com és d'esperar per l'edat que té. La nostra tasca se centra en observar molt atentament aquest infant i en escoltar el relat que ens fan les famílies d'aquest fill seu tan valuós que tenen. Perquè partim de que els pares sempre fan el millor que poden per als seus fills, però a vegades hi ha dificultats que no són evidents fins que no es parla del dia a dia dins l'àmbit familiar i escolar, de què li pot passar a l'infant.

Cal tenir en compte que molts cops, només escoltant el patiment de les famí-



lies i les preocupacions de les mestres, mentre acompanyam aquests moments d'incertesa, ja serveix per a notar millores significatives en el desenvolupament d'aquell infant, que se n'adona que al seu voltant s'organitza un entorn de comprensió i escolta de les seves necessitats que no pot expressar.

Organitzam amb les nostres mestres de suport Tallers d'estimulació cognitiva, motriu i/o del llenguatge amb grups reduïts per a estimular el desenvolupament i PREVENIR futures dificultats.

Si aquestes mesures no són suficients, una vegada que la família està preparada, i si l'**AVALUACIO** de les dificultats detectades ho requereix, es fa la derivació als Serveis Externs. Durant aquest temps d'espera, l'EAP ofereix un acompanyament (orientacions, suport emocional...) a la família, i si les necessitats educatives dels infants no s'han resolt amb la intervenció dins el primer cicle, els EAPS emetem un **DICTAMEN** de NEE (Necessitats Educatives Especials) per a informar la Conselleria d'Educació de les necessitats específiques d'aquell infant i dels recursos educatius que necessitarà al nou centre escolar on acudirà. A més, tenim molta cura del moment del TRASPÀS d'informació entre les escoles, les famílies i el nou centre escolar, per tal que puguin tenir la millor acollida possible i la millor atenció a les seves necessitats.

III. TREBALL DINS DEL MUNICIPI PER A LA MILLORA DE L'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA DE 0 A 3 ANYS

El treball conjunt amb els municipis de la nostra zona parteix d'un objectiu general molt important que tenim des dels inicis del funcionament de l'EAP, que és CONSCIENCIACIÓ SOCIAL de la importància CABDAL que tenen els primers anys de vida de l'infant per al desenvolupament integral de la persona. Ens referim al fet que, si els primers anys de vida organitzam un entorn SA i ESTABLE tant dins l'àmbit familiar com dins l'àmbit escolar i social, probablement podrem prevenir possibles dificultats inicials que es fan més greus i difícils de resoldre si s'allarguen en el temps.

Amb aquest objectiu com a punt de partida, intentam impulsar iniciatives



de manera conjunta amb els ajuntaments com la creació d'ESPÀIS FAMILIARS, ESPÀIS NADÓ, ESPÀIS DE JOC i DE TROBADA, en els quals infants no escolaritzats i famílies es puguin trobar setmanalment amb altres infants i professionals per a compartir estones de joc i de reflexions al voltant de la criança i de la gran importància d'aquests primers anys de vida.

En aquest sentit, volem destacar iniciatives com les de l'Ajuntament de Manacor, amb la creació d'un Espai 0 a 3 dins l'Espai Municipal Na Camel·la, i les accions dutes a terme des de fa més de 10 anys per a l'Associació Infància 0 a 3 Manacor. O altres iniciatives com les de l'Ajuntament de Son Servera que cada any organitza el Programa *Un espai per*

a créixer. A més, des de l'IEPI – **INSTITUT DE PRIMERA INFÀNCIA** - es donen ajudes per al funcionament d'aquestes activitats d'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies.

Per altra part, tant al municipi de Manacor com al de Son Servera, des de l'EAP hem col·laborat amb aquests ajuntaments en el **Programa de Prevenció i Detecció de NESE no escolaritzats**. Aquest programa té com a objectiu prioritari poder atendre les necessitats educatives dels infants que no van a escola i oferir programes d'atenció als infants i a les seves famílies, com els Espais Familiars o els **Espais de Preadaptació Escolar**. Entenem que aquests grups beneficien molt els infants que, per motius econòmics, no poden accedir a una plaça escolar i és a la vegada un lloc de trobada i de relació entre les seves famílies, en què es reflexiona sobre pautes educatives i de criança.

Aquests infants ens poden venir derivats pels pediatres, els Serveis Educatius Municipals, els Serveis Socials, o des dels mateixos centres privats o guarderies. Intentam, en la mesura de les nostres possibilitats, acudir una vegada al mes a aquests centres privats per poder ajudar les seves educadores en la **prevenció i detecció** d'aquests infants i oferir els recursos disponibles dins el sector.

Dins el sector ens coordinam també amb pediatria, serveis socials, i altres serveis externs (Hospitals, SEDIAP, UVAI...).



També realitzam coordinacions periòdiques amb el **Centre de Professorat de Manacor**, que organitza cursos i conferències per a la formació de les educadores de 0 a 3 anys. Entenem aquesta formació com una eina molt potent i essencial per a la millora de la qualitat educativa de totes les escoles tant públiques com privades.

REIVINDICACIONS PER A LA MILLORA DEL 0 A 3

No podia faltar en aquest article la nostra reivindicació URGENT per a la millora global del 0 a 3.

La millora de l'atenció a les escoles municipals ha pogut augmentar discretament per part del nostre Equip. Però la demanda de les educadores i de les famílies ha anat creixent molt més ràpid. De cada vegada va en augment la necessitat de la nostra intervenció dins aquestes centres, i resulta totalment insuficient la presència d'un dia setmanal de les nostres mestres de suport. Els models de criança han canviat molt i les famílies, de cada vegada, estan més ocupades i es troben més totes soles. (1)

Per altra part, encara que s'han creat noves escoles municipals a la nostra zona, continuen en funcionament un gran nombre de centres privats que en la majoria dels casos, encara que facin una tasca educativa molt vocacional amb els infants, no disposen ni de recursos ni d'espais adequats per a poder do-

nar aquesta ajuda de qualitat als infants.

Reivindicam desde l'EAP Llevant que ja basta de sentir que les escoles privades no són responsabilitat de la Conselleria d'Educació, ni tampoc dels ajuntaments, ni tampoc de... És urgent que el Govern se n'adoni que totes les Conselleries s'hauran d'unir per a poder millorar el cicle de 0-3 i convertir-lo totalment en educatiu, no assistencial: Conselleria d'Educació per suposat, Conselleria d'Afers Socials, Conselleria de Treball, Conselleria d'Immigració, Conselleria de Salut... i Consells Insulars i Ajuntaments.

Estam cansats de que, any rere any, no es contempli poder ajudar aquestes centres a millorar la seva tasca... NO ÉS COMPETÈNCIA NOSTRA, diuen uns i altres... IDÒ DE QUI ÉS LA COMPETÈNCIA? DE QUI ÉS LA RESPONSABILITAT D'OFERIR A TOTS ELS CIUTADANS UNA EDUCACIÓ DE QUALITAT ELS PRIMERS ANYS DE VIDA?

DE QUI ÉS LA RESPONSABILITAT DE POSAR UNS BONS FONAMENTS AL PRIMER CICLE DE L'EDUCACIÓ INFANTIL PER TAL QUE ELS NOSTRES PETITS CIUTADANS PUGUIN CRÉIXER AMB SALUT FÍSICA I MENTAL?

Si des de totes les entitats que treballen amb la primera infància i per part de tots els professionals de salut, educació i serveis socials es reconeix la IMPORTÀNCIA DE L'ATENCIÓ ALS INFANTS DE 0 A 3 ANYS, per què va tan a poc a

poc la resposta dels Governos, sigui quin sigui la seva ideologia política?

Des dels EAPs de Balears fa temps que reivindicam propostes que no s'arriben a dur mai a terme:

- La creació de més Escoles Municipals.
- Ràtios més baixes.
- La dignificació d'aquest primer cicle quant al fet que els professionals que hi treballin tinguin una formació de qualitat i puguin cobrar el mateix que els mestres que treballen a la resta d'etapes educatives.
- La dotació de més professionals de suport als EAPs per poder atendre la creixent demanda d'infants amb necessitats educatives especials.
- La posada en marxa de les mesures necessàries per a millorar l'atenció als infants des dels centres privats o guarderies, amb l'accés a plans d'ajuda o subvencions públiques per tal que puguin fer front a les despeses amb un compromís de formació professional i millora d'espais i ràtios.
- La necessitat urgent de polítiques de conciliació laboral i familiar que permetin que les famílies puguin gaudir de més temps de dedicació als seus fills, sobretot els tres primers anys de vida.

En aquests moments precisament tots els EAPs de Balears estam coordinats i estam treballant per a la millora del Primer Cicle d'Educació Infantil.

Juntament amb altres organismes que treballen per a la infància estam reivindicant que s'elaborin Plans de millora del 0 a 3, a partir de les necessitats i realitats de cada municipi.

Esperem que, per al bé dels nostres petits ciutadans, es puguin resoldre aquestes reivindicacions. Des del nostre Equip continuarem treballant amb entusiasme i rigor per a dur endavant la nostra tasca.

(1) "Necessitam cultura de la salut mental a l'Escola Infantil" Vicenç Arnaiz Guix núm. 94, març 2018. ■